

การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

Development of Child Caretakers in the Preschool Education at the Child Development Centers
under Na Mon-Sub-district Administration Organization, Na Mon District, Kalasin

รพีพร บุตรศาสตร์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร**

ดร.วีรเทพ เนียมหัตถ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ 2)หาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ 3) ติดตามผลการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 9 คน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วยขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นการสังเกตการณ์ ขั้นการสะท้อนกลับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามนทุกแห่งยังขาดปัจจัยที่มาสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ดังเช่น สื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัยแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีทักษะในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เท่าที่ควร ครูผู้ดูแลเด็กยังใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในศูนย์และในท้องถิ่นมาช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กอยู่ในระดับน้อย สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเก่า ชำรุดและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและยังพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสม จัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยเน้นกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างถูกต้อง ขาดทักษะในการเขียนแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่มีความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และจัดทำสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่

คำสำคัญ : การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก

* ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

เหมาะสมกับวัยและที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตามวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดซื้อ จัดหา และผลิตสื่อ นวัตกรรม ตลอดจนไม่มีงบประมาณที่จะส่งครูผู้ดูแลเด็กทุกคนไปฝึกประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งหมด ครูผู้ดูแลเด็กจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อและเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มี 2 แนวทางคือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตาม และนิเทศภายใน

3. การติดตามผลการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยพบว่า

3.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่าครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการตกแต่งอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และการบริหารจัดการความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านวิชาการ มีทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดทำสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่สนองต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546

3.2 การนิเทศติดตาม พบว่าการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ เสนอแนะ การให้คำปรึกษาในการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งผลให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้น

ABSTRACT

This study aimed to 1) investigate the states and problems in managing preschool education at the Child Development Centers under Na Mon Sub-district Administration Organization, 2) find out guidelines on development of the preschool education management development, and 3) monitor effects of the preschool educational management development. The research group consisted of 9 child caretakers. This study employed a 2-spiral participatory action research comprising planning, action, observation and reflection. Instruments used included a form of observation, a form of interview as well as a form of evaluation. Statistics used were percentage, mean and standard deviation.

The findings of this study were as follows:

1. The states and problems of the management on the preschool education:

1.1 The states of the preschool education management of the Child Development Centers revealed that every Child Development Center under Na Mon Sub-district Administration Organization faced a lack of factors to support learning management as well as application of learning in order to be efficient e.g. diverse learning media appropriate to the learners' age, and lesson plans based on the learner-centered approach as well. The child caretakers lacked skills in applying learning atmosphere as well as environment management both inside and outside classroom conducive to learning. The child caretakers still used learning resources inside the Child Development Centers communities to be applied in managing learning at the low degree. The existed learning media were old and broken. The materials conducive to the

children's learning were in a small amount and inadequate. In addition, the child caretakers provided experiences for the children based on the learner-centered approach along with the appropriate application. The management of learning and promotion of child development focusing on integrated activities was at the moderate level.

1.2 The problems concerning the management of the preschool education of the Child Development Centers indicated that the child caretakers encountered a lack of knowledge, understanding in appropriately managing the preschool education. They lacked skills in writing the lesson plans, knowledge, understanding and skills in producing learning materials together with the application materials/innovations/ learning resources suitable for the children's age and development. The Child Development Centers obtained inadequate budget for purchasing, providing and producing innovative media and also lacked budget on allowing every child caretaker to attend training sessions in training the preschool education. The child caretakers had to manage class atmosphere conducive to child development and learning.

2. The guidelines on the preschool education management at the Child Development Centers were composed of 2 guidelines: 1) a workshop, and 2) coaching supervision and internal supervision.

3. The monitoring of the effects on the preschool education management found that:

3.1 In case of the workshop, it was found that the child caretakers gained knowledge, understanding and skills in developing the preschool education management, management of Child Development Centers, personnel development, decoration of physical plants and environment both inside and outside the Child Development Centers conducive to learning management and child development as well. In terms of academic affairs, they gained skills in applying learning experience and production of media, innovations on media to meet learning management based on the Curriculum on Preschool Education B.E. 2546 (A.D. 2003).

3.2 The coaching supervision found that assistance, suggestions, recommendations, counseling on the preschool education management, learning management, writing of lesson plans, production of learning media and innovations, environment both inside and outside the Child Development Centers conducive to learning affecting the child caretakers to gain better knowledge, understanding and skills in managing the preschool education.

Keywords : Preschool Education at the Child Development Centers.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่นนั้น (ราชกิจจานุเบกษา. 2542 : 12) อีกทั้งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง พ.ศ. 2546) โดยครอบคลุมภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาได้ตามความพร้อม ตามอำนาจ

หน้าที่ดังกล่าว หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นจุดเริ่มต้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองเด็ก ชุมชนและสังคมตลอดถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมกำกับและดูแลการจัดการศึกษาของชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและตรงตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษาในระดับนี้ให้มีคุณภาพและตรงตามมาตรฐานได้นั้น จำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนหรือผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ส่งเสริมการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและผู้ด้อยโอกาส ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยาที่ดี ล้วนแต่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐาน

คำถามการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร

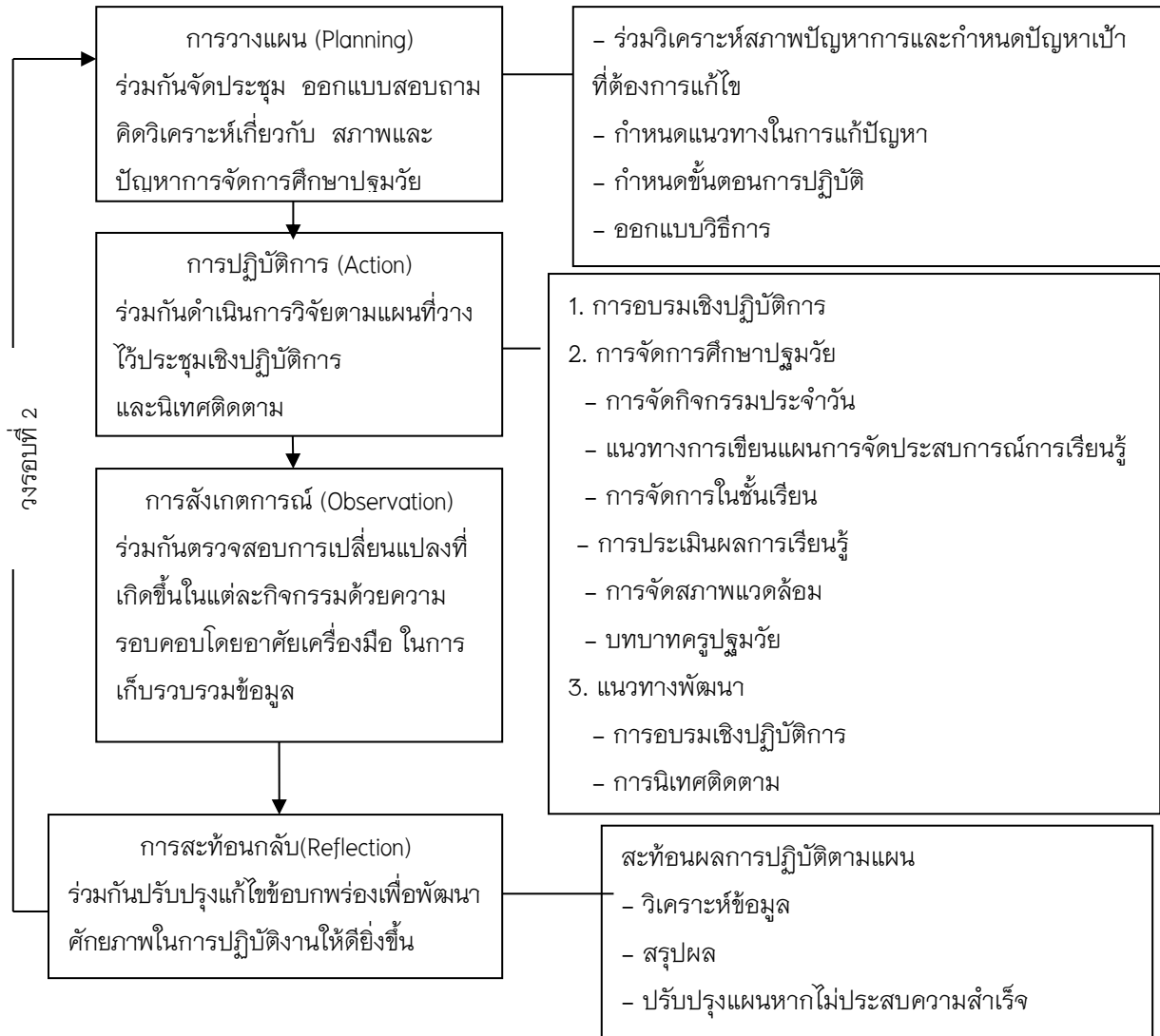
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ซึ่งกำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วน
 ตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวิธีการดำเนินการ
 วิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย นักบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน จำนวน 8 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา วิทยากรและผู้ปกครองได้กรวมทั้งหมด 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบสังเกต มีจำนวน 2 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์ มีจำนวน 3 ฉบับ
3. แบบสอบถามมี 3 ฉบับ
4. แบบประเมิน แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยก่อนและหลังได้รับการพัฒนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมิน จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนกิจกรรมการพัฒนา

สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ครั้งนี้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
 - 1.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามนทุกแห่งยังขาดปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น สื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่เพียงพอ ไม่หลากหลายและไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีทักษะในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เท่าที่ควร ยังใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในศูนย์และในห้องถิ่นมาช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กอยู่ในระดับน้อย สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่อยู่ในสภาพเก่า ขาดและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เด็กเกิดการเรียนรู้มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอตั้งเช่น วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวีดีโอ เครื่องเสียง จอโปรเจคเตอร์ เป็นต้น
 - 1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างถูกต้อง ขาดทักษะในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่มีความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย

และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีงบประมาณมากพอในการจัดซื้อ จัดหา และผลิตสื่อ ตลอดจนไม่มีงบประมาณที่จะส่งครูผู้ดูแลเด็กทุกคนไปฝึกประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งหมด

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มี 2 แนวทางคือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตาม

3. การติดตามผลการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า

3.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่าครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการตกแต่งอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และการบริหารจัดการความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านวิชาการ มีทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดทำสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่สนองต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546

3.2 การนิเทศติดตาม พบว่าการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ เสนอแนะ การให้คำปรึกษาในการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย สามารถนำอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามนทุกแห่งยังขาดปัจจัยที่มาสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น สื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่เพียงพอ ไม่หลากหลายและไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีทักษะในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เท่าที่ควร ยังใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในศูนย์และในท้องถิ่นมาช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กอยู่ในระดับน้อย สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่อยู่ในสภาพเก่า ชำรุดและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เด็กเกิดการเรียนรู้มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ ดังเช่น วัสดุทัศน คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวิดีโอ เครื่องเสียง จอโปรเจคเตอร์ เป็นต้นที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากครูผู้ดูแลเด็กบางคนไม่ได้จบการศึกษาปฐมวัยมาโดยตรงจึงจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ไม่หลากหลาย การเขียนแผนและใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ยังไม่ถูกต้องตามขั้นตอนสอดคล้องกับงานวิจัยของ กังงานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553 : 132) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ขาดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยังยึดการสอนในรูปแบบเดิมๆ ตามที่ตนเองถนัด ไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการสอนของตน และไม่มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจและขาดทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการ

2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างถูกต้อง ขาดทักษะในการเขียนแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่มีความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีงบประมาณมากพอในการจัดซื้อ จัดหา และผลิตสื่อ ตลอดจนไม่มีงบประมาณที่จะส่งครูผู้ดูแลเด็กทุกคนไปฝึกประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งหมดที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนมากจะปฏิบัติงานจัดการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมานาน ทำให้ติดตามวิธีการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ ไม่ทัน และยังพบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย จิตวิทยา พัฒนาการเด็ก หลักและวิธีการเขียนแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ และวิธีประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยไม่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนพล บุญคงที่ (2550 : 119-123) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลบ้านเชียง กิ่งอำเภอเชียงขวัญจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า สภาพปัญหาครูหรือบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัย และครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน โดยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเจตน์ ภูศรี และคณะ (2551, หน้า 29) ได้ศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม พบว่า บทบาทการทำงานของครูไม่มีการนิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ สื่อที่ อบต.จัดให้ไม่ตรงกับความต้องการของเด็ก ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การพัฒนาผู้ดูแลเด็กด้วยแนวทางในการพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตาม โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาบรรยายให้ความรู้กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยมากขึ้น สามารถเขียนแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ชนิดา จินดาศรี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองอ้อม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษารูปได้ว่าการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองอ้อม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน ทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมการศึกษาได้

4. การติดตามผลการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์โดยใช้แนวทางการพัฒนา คือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่าครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการตกแต่งอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และการบริหารจัดการความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านวิชาการ มีทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดทำสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่สนองต่อการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 2) การนิเทศติดตาม พบว่าการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ เสนอแนะ การให้คำปรึกษาในการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้น ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลนามนได้ดำเนินการพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ด้วยแนวทางการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้ในพัฒนาบุคลากรที่ได้ผลดีและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการจึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553 : 135) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในพัฒนาผู้ดูแลเด็กทั้ง 13 คน สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์ สร้างความสนุกสนานให้แก่เด็ก เด็กมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมกล้าแสดงออก สอดคล้องกับงานวิจัยของนางสาววรินรัชย์ จัดแจ้ง(2554หน้า บทคัดย่อ)ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น(มาตรฐานขั้นพื้นฐาน) องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าการติดตามผลการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น(มาตรฐานการขั้นพื้นฐาน) องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยการใช้แนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการนิเทศพบว่า ผู้ดูแลเด็กทั้ง 12 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย จิตวิทยา พัฒนาการเด็ก วิธีการประเมินพัฒนาการเด็ก มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ ตลอดจนสามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรมได้ การติดตามและประเมินผลการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น(มาตรฐานการขั้นพื้นฐาน) องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยการใช้แนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน วงรอบที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเกิดความมั่นใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากผลการนิเทศพบว่าผู้ดูแลเด็กทั้ง 12 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาโดยใช้แนวทางอบรมเชิงปฏิบัติการ ถ้าจะให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ต้องมีการติดตามผลว่าได้นำความรู้ความเข้าใจและทักษะที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานให้มีการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นหรือไม่ หรือมีปัญหาที่ต้องได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข วิธีในการติดตามผลมีหลายวิธี เช่นการนิเทศภายใน การสัมภาษณ์ การให้คำปรึกษา เป็นต้น

1.2 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน เพราะจะได้นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการพัฒนาไปใช้จริงอย่างต่อเนื่อง

1.3 ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดสรรงบประมาณในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาปฐมวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่เป็นการบูรณาการผ่านการเล่นจึงควรจะศึกษาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยแบบบูรณาการ

2.2 ควรศึกษากระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อ ผลิตเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.(2545). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาการศึกษาดินแดน.
- กรมการปกครอง. (2542). *แนวทางการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ : สำนักบริหาร การศึกษาส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง..
- _____.(2541). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม.(2544). *กฎหมายระเบียบและหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2545). *รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สาระ การเรียนรู้ปฐมวัย*. กรุงเทพฯ. ดับบลิว เจ พรอพเพอร์ตี้..
- กิติมา ปรีดีลภ.(2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒนา..
- กัลยาพร เนติรัตน์.(2549) *การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนอนุบาล ณ์รัฐสุดา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.